

vergadering **C133**
zittingsjaar 2023-2024

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 1 februari 2024

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over lastminutekaartverkoop in de cultuursector – 985 (2023-2024)	3
VRAAG OM UITLEG van Meyrem Almaci aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over ondersteuning van lokaal en opkomend muziektalent – 1022 (2023-2024)	8

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over lastminutekaartverkoop in de cultuursector – 985 (2023-2024)

Voorzitter: mevrouw Meyrem Almaci

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Onlangs stond er een artikel in De Standaard dat stelt dat het cultuurpubliek terug is van weggeweest. Het blijkt dat de vele bezoekers hongerig zijn naar evenementen, en sommige cultuurhuizen scoren zelfs beter dan ooit tevoren. Een opmerkelijke trend die ook in het artikel werd vermeld, zijn de zogenaamde lastminuteboekingen, vooral onder jongeren. Men heeft het in het artikel over de redenen daarvoor. Ook voor de musea zou dat het succes van de museumpas zijn, en de internationaal gecommuniceerde toeristische campagnes van de overheid. Dat is dus allemaal heel goed nieuws.

Wat ook mijn aandacht trok, is het fenomeen van die lastminuteticketing dat zich nu een beetje overal voordoet in filmzalen, cultuurcentra en muziekorganisaties. Het lijkt erop dat mensen vaker op het laatste moment beslissen om culturele evenementen bij te wonen. Dat vertegenwoordigt natuurlijk wel een verschuiving in het publieksgedrag. Ik moet eerlijk zijn, ik merk dat ook aan mezelf. Je ziet sneller dat er nog tickets beschikbaar zijn. Ik had daarom enkele vragen.

Krijgt u ook dezelfde signalen vanuit de sector?

Ziet u dat als een blijvende verandering, of beschouwt u dat als een tijdelijk fenomeen als gevolg van de naweeën van de pandemie?

Ziet u bij bepaalde lokale besturen reeds een goede werking met betrekking tot lastminuteticketing?

Welke lokale besturen zijn daar al mee aan de slag gegaan? Ziet u dergelijke mogelijkheden overdraagbaar naar andere steden?

Overweegt u beleidsmaatregelen om lastminuteticketing te stimuleren, en vooral dan eigenlijk die flexibiliteit van cultuurhuizen te ondersteunen? Ziet u de noodzaak van een specifiek beleid dat daarop gericht is? Dat gaat dan vooral over jongeren, want dat is nog altijd wel een doelgroep waarbij we willen nastreven om hun betrokkenheid te vergroten. Welke beleidsinitiatieven bestaan er daar rond?

Wat is uw visie op het succes van een overheidsbeleid dat het toerisme naar musea en erfgoed flink aanzwengelde? Kunt u met cijfers staven in welke mate deze campagnes hebben gewerkt?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dank u wel, mevrouw D'Hose. U vraagt of ik daarvan op de hoogte ben. Er zijn heel wat cultuurhuizen die experimenteren met formules rond lastminuteticketing. Zo worden soms tickets aangeboden aan kortingstarieven op de laatste dag voor een voorstelling. Daarnaast zijn er ook private initiatieven zoals TicketSwap, waarbij mensen hun tickets aan elkaar kunnen doorverkopen. De verkoopprijs is maximaal de originele prijs.

Ik beschik nog niet over cijfermateriaal van alle lokale cultuurhuizen, alsook niet over de geslaagde transacties via TicketSwap. Mijn kabinet nam contact op met

enkele cultuurhuizen, en uit deze contacten blijkt dat de situatie genuanceerder is dan wat in het bewuste krantenartikel wordt voorgesteld. Bij Kunstencentrum VIERNULVIER bijvoorbeeld spreken ze over een inkorting van gemiddeld één maand wat het kopen van tickets betreft, maar het overgrote deel koopt nog steeds twee maand voor de voorstelling de tickets aan. Zij hebben geen grote trend van lastminuteaankopen kunnen vaststellen. Alles hangt volgens hen ook af van het genre en de beoogde doelgroep.

Ik beschik wel over cijfers van het Digitaal Podium pilootproject. Daaruit blijkt dat in die pilootgroepen best wel wat tickets in de laatste week voor de voorstelling worden gekocht. Voor alle duidelijkheid: het gaat hier over tickets die dus last minute worden gekocht, maar die geen bijzondere korting krijgen. Bij NTGent is het zo dat 31 procent van de ticketkopers dit seizoen een ticket heeft gekocht zeven dagen of minder op voorhand. Of dat meer dan vroeger – en dan bedoel ik voor de coronacrisis – is, kan niet vergeleken worden binnen dit project.

Van de klanten die bij NTGent een ticket kochten voor het lopende seizoen 2023-2024, kocht 80 procent zijn tickets online. Van de klanten die een ticket kochten voor het lopende seizoen 2023-2024, kocht 31 procent minstens één maal een ticket zeven dagen of minder op voorhand. Van deze laatkoopers, kocht er 70 procent dit online. Bij de klanten van Westrand die een ticket kochten voor het lopende seizoen 2023-2024, koopt 75 procent zijn tickets online. Van de klanten die een ticket kochten voor het lopende seizoen 2023-2024, kocht 20 procent minstens één maal een ticket zeven dagen of minder op voorhand, en daarvan waren er 60 procent online. Schouwburg Kortrijk is een misschien een beetje atypisch, in die zin dat zij in een verbouwing zitten. Zij werken ook met een atypisch all-you-can-eatabonnement. Van de klanten die een ticket kochten voor het lopende seizoen 2023-2024, koopt 90 procent zijn tickets online. Van de klanten die een ticket kochten voor dat seizoen, kocht 11 procent minstens één maal een ticket zeven dagen of minder op voorhand, en dat was voor 83 procent online.

Dan behandel ik uw vraag of dat blijvend is of niet. Daar is momenteel geen onderzoek naar gebeurd en, zoals hierboven aangehaald, is het met de cijfers die wij ontvingen van Cultuurconnect niet hard te maken of dit een tijdelijk fenomeen is of niet. Maar het is zeker iets dat we, denk ik, in het oog moeten houden.

Wat de lokale besturen betreft: de toename aan digitale ticketingsystemen maakt het een beheersbaar probleem. Hoe dat in de toekomst verder zal verlopen, zal onder meer binnen het programma Digitale Transformatie van de cultuursector verder worden onderzocht. Daarin spelen de drie digitale kernspelers – publiq, Cultuurconnect en meemoo (Vlaams instituut voor het archief) – een grote rol. We moeten in de context van het programma bekijken hoe een project als het faciliteren van lastminuteticketing inhaakt op het digitale ecosysteem, hoe het beschikbaar kan worden gemaakt voor zoveel mogelijk cultuuraanbieders en derhalve hoe bestaande initiatieven, zoals Digitaal Podium en het UiTwisselingsplatform, hierbij kunnen helpen.

Het UiTwisselingsplatform werd in het kader van het relanceprogramma door publiq en het Departement Cultuur, Jeugd en Media (DCJM) ontwikkeld. Het is een innovatief platform waarop data uit zeer diverse bronnen kunnen worden verzameld en de basis kunnen vormen voor nieuwe diensten. Een van de toepassingen die onderzocht wordt, is het uitwisselen van beschikbaarheidsdata over tickets uit de ticketingsystemen van diverse cultuurorganisaties en van verschillende leveranciers van ticketingservices. Met die beschikbaarheidsdata kan publiq ervoor zorgen dat je bijvoorbeeld op UiTinVlaanderen, mits de nodige aanpassingen, activiteiten kan zoeken en filteren op basis van beschikbaarheid van

tickets voor bijvoorbeeld 'vanavond'. Op die manier wordt UiTinVlaanderen steeds meer de plaats waar je op een gebruiksvriendelijke manier vrijetijdsactiviteiten kan vinden die bij jou passen, ook wanneer je een lastminutebeslisser bent.

In het kader van het PIO-project (Programma Innovatieve Overheidsopdrachten) 'Slimmere publieksinzichten door open ticketing data', loopt er op dit moment een aanbestedingsprocedure om samenwerking op te zetten met ticketingspelers om de nodige data aan te leveren aan het UiTwisselingsplatform. Dat is dus in uitvoering.

Dan vraagt u of ik beleidsmaatregelen overweeg. In navolging van de visienota 'Naar een slagkrachtige cultuursector in digitale tijden' werkt het programmabureau Digitale Transformatie, een consortium van het Departement Cultuur, Jeugd en Media, Cultuurconnect, meemoo, publiq en Digitaal Vlaanderen, in 2023 aan een ontwerpprogramma met als collectieve ambitie om de digitale transformatie van de cultuursector op een coherente manier te stimuleren. Het programma focust op gedeelde digitale dienstverleningen die de transformatie van de cultuursector ondersteunen en zet op die manier in op ontzorging en datagedreven praktijken.

Het ontwerpprogramma zal nu vanuit dit kader concrete projecten definiëren om de cultuursector te helpen bij het innoveren van het digitaal instrumentarium. Een concept als lastminuteticketing zou bijvoorbeeld zo een project, of een deel van een project, kunnen zijn. Ik zeg uitdrukkelijk 'bijvoorbeeld', omdat ik nu nog geen voorafname wil doen op welke concrete projecten de volgende Vlaamse Regering gerealiseerd wil zien. Het lijkt me alleszins zinvol – en ik voel me bevestigd door uw vraagstelling – om lastminuteticketing verder onder de loep te nemen.

Lastminuteticketing, al dan niet met korting, dient voldoende technisch en softwarematig ondersteund te worden, om op een gebruiksvriendelijke manier aan de cultuurparticipant aan te bieden en om de deelnemende cultuurhuizen te ontzorgen bij het administratief en financieel verwerken ervan in de backoffice. Om aantrekkelijk te zijn voor de participant, is het bovendien noodzakelijk dat er een zo ruim mogelijk aanbod aan lastminutetickets beschikbaar is, en dat dus zo veel mogelijk cultuuraanbieders kunnen meedoen.

Cultuurconnect is in deze context in 2023 gestart met een verkennend onderzoek over lastminuteticketing of gelijkaardige ticketingacties. Ze bracht een tiental praktijken in kaart in binnen- en buitenland. In Vlaanderen zijn er voorbeelden te vinden in Brussel, met [visit.brussels](https://www.visit.brussels), en in Antwerpen.

Na de brede research heeft Cultuurconnect ook verkennende interviews gehouden met verschillende Gentse cultuurspelers. Daaruit leerde Cultuurconnect dat er heel wat afwegingen te maken zijn vooraleer je concepten als lastminuteticketing kunt uitwerken. Een eerste stap om tot een gedragen concept te komen, is samen bepalen wat je motivatie als podiumhuis, stad of regio is om op lastminuteticketing in te zetten. Wil je een nieuw publiek bereiken? Wil je jongeren aantrekken? Wil je je – tijdens corona bijvoorbeeld – verloren publiek terugwinnen? Gaat het om het geven van kortingen om je zaal te vullen? Dat zijn allemaal vragen die tot een andere invulling kunnen leiden.

Dan beantwoord ik uw laatste vraag over het overheidsbeleid dat toerisme naar het erfgoed flink aanzwengelde.

Van museumPASSmusées, een onafhankelijke coöperatieve vennootschap, kreeg ik de volgende cijfers door. In september vierde de museumpas haar vijfde jaar. Eind 2023 stond de teller van deelnemende musea op 242 musea. In 2023 werden meer dan 180.000 abonnementen verkocht en deden 185.000 unieke pashouders met zijn allen net geen miljoen museumbezoeken, 972.845 om precies te zijn. Dat bracht 5,7 miljoen euro inkomsten op voor de musea. De talrijke

campagnes hebben ertoe geleid dat ondertussen meer dan een op de twee Belgen de museumpas kent.

Econometrisch onderzoek wees eind 2022 bovendien al uit dat de museumpas zorgt voor een meerbezoekfactor van 4,1. Dat betekent dat burgers na de aankoop van een museumpas gemiddeld 4,1 keer meer naar het museum gaan dan voorheen. Dat is toch wel indrukwekkend, vind ik.

In het buitenland blijft Vlaanderen in de eerste plaats een erfgoedbestemming. Uit de bezoekersbarometer van Toerisme Vlaanderen blijkt dat men Vlaanderen in het buitenland spontaan associeert met zijn erfgoed, 17 procent, en met zijn kunsten en musea, 13 procent. Samen met de Eerste Wereldoorlog, 14 procent, of onze eetcultuur, 11 procent, zijn ons erfgoed en onze kunsten dus 'top of mind' bij buitenlanders wanneer ze denken aan Vlaanderen.

We weten uit het verleden dat themajaren, zoals het Ensorjaar dat momenteel loopt, een direct effect heeft op de bekendheid van onze meesters in het buitenland. Dat effect is het grootst in het jaar volgend op het themajaar, waarna het logischerwijze opnieuw wat uitvlakt. Themajaren hebben daarenboven een belangrijke impact op de houding van de eigen bevolking ten aanzien van ons erfgoed. Toerisme Vlaanderen deed daar naar aanleiding van zijn 'Vlaamse Meesters'-programma – Rubens in 2018, Bruegel in 2019, en Van Eyck in 2020 – onderzoek naar, en stelde vast dat de trots bij de Vlaming over ons erfgoed 7 procent hoger lag in vergelijking met de start van het programma.

U vraagt naar mijn visie omtrent het succes van een beleid dat erop gericht is om het toerisme naar onze musea en erfgoedsites te bevorderen. Ik ga daar graag op in, aan de hand van enkele voorbeelden van erfgoedprojecten in deze legislatuur.

Een eerste punt betreft het belang van een volwaardig partnership tussen de brede culturele en erfgoedsector enerzijds en Toerisme anderzijds. Deze legislatuur zijn daartoe serieuze stappen gezet. Ik verwijs in dit verband naar EventFlanders, waarbij over de beleidsdomeinen heen gezocht wordt naar projecten die zowel vanuit het perspectief van de erfgoedsector als vanuit toeristisch oogpunt het grootste potentieel hebben. Evenementen en tentoonstellingen zoals het Ensorjaar of de tentoonstelling 'Zeldzaam & Onmisbaar' in het Museum aan de Stroom (MAS) – tot eind van de maand nog lopende – worden daarbij ingezet als katalysator. Ze zorgen voor hernieuwde aandacht voor ons permanent aanbod, en helpen zo bezoekers aantrekken.

Een ander voorbeeld is de opening van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA) en het overdonderende succes van het museum in het eerste jaar sinds de opening. Mede dankzij het partnerschap met Toerisme Vlaanderen was de persaandacht internationaal fenomenaal te noemen. In totaal verschenen in buitenlandse media iets meer dan duizend artikels over de heropening van het KMSKA, en dit verspreid over 53 landen. Ook op het vlak van bezoekerscijfers werden alle verwachtingen overtroffen. In de eerste drie maanden na de opening mocht het museum maar liefst 262.451 bezoekers verwelkomen. In het eerste jaar na de opening was dat aantal al opgelopen tot 630.000 bezoekers. En hoewel de evaluatie van de andere erfgoedprojecten deze legislatuur volop loopt – ik heb het dan bijvoorbeeld over de Boutstentoonstelling in Leuven –, zet die trend zich door en noteren musea recordcijfers op het vlak van bezoekersaantallen. Het is mijn overtuiging dat dit – naast de kwaliteit van de presentatie en de gedrevenheid van de musea in kwestie – ook het gevolg is van een uitstekende samenwerking met partners zoals Toerisme of EventFlanders.

Een laatste element dat ik zou willen aanraken, is de verbreding van erfgoedprojecten tot projecten die tal van andere culturele en andere partners uit steden betreft bij grote tentoonstellingen. Dat is bijvoorbeeld het geval in Leuven met het

stadsfestival rond de figuur van Dieric Bouts. Daar werden niet minder dan honderd organisaties – groot en klein – bij betrokken, wat uitmondde in een heus stadsfestival. Hetzelfde gebeurt momenteel in Oostende in het kader van het Ensorjaar.

Ik kan hier zo nog wel even doorgaan, maar de conclusie is wat mij betreft duidelijk: samenwerking loont. En het is mijn overtuiging dat we op deze weg moeten verdergaan.

Het is ook duidelijk dat de gezamenlijke inspanningen van Cultuur en Toerisme vanuit EventFlanders hun vruchten afwerpen. Al is het natuurlijk ook de verdienste van de musea zelf dat ze met sterke en kwaliteitsvolle producten volk weten te lokken naar de museumzalen. Zelf hoop ik ook met het virtueel museum, dat we binnenkort zullen lanceren, bij nog meer mensen de interesse voor erfgoed aan te wakkeren en nog meer bezoekers richting musea en andere erfgoedsites te krijgen. Dat is mijn uitgebreid antwoord.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Het is inderdaad een heel uitgebreid antwoord, minister, maar toch wel met stevige en goede cijfers. Als we nu eens kijken naar NTGent: 31 procent reserveert zeven dagen of minder op voorhand. Dat is wel een serieus aantal, vind ik. Het is echt wel iets dat toont dat we vanuit het beleid verder moeten inzetten op die lastminuteticketing; 30 procent van de bezoekers, er is duidelijk een vraag naar.

U hebt verwezen naar die cijfers van het Digitaal Podium. Ik vroeg mij daar gewoon bij af of die raadpleegbaar zijn. Staan die al ergens online? Ik denk dat we daar heel veel interessante zaken uit kunnen halen.

De koppeling die zou gebeuren met UiTinVlaanderen, zou interessant zijn, want ik denk eerlijk gezegd dat UiTinVlaanderen nog altijd wat reclame kan gebruiken. Ik hoor dat men in mijn vriendenkring soms zegt: "Wat zouden we eens doen vanavond?" Dan zeg ik: "Kijk naar UiTinGent." Niet iedereen is altijd op de hoogte van dat instrument, eigenlijk. Het is ook niet altijd zo alom bekend. Ik ben er onlangs wel eens op gaan kijken, en het wordt wel voldoende gevoed, heb ik de indruk, maar bekendheid naar het bredere publiek zou interessant zijn.

U geeft over die digitale transformatie aan dat de lastminuteticketing een project kan zijn. Maar begrijp ik dan goed dat de vaststelling van de projecten niet meer zal gebeuren tijdens deze legislatuur? Daarom heb ik een vraag over de timing.

U verwees ook naar het onderzoek van Cultuurconnect in 2023. Ik vroeg mij af of dat volledig is afgerond, en of wij dat onderzoek over Brussel, Antwerpen en Gent eventueel zouden kunnen inkijken. Ik weet bijvoorbeeld dat de samenwerking in Gent tussen de Gentse spelers voor die lastminuteticketing niet al te vlot verliep.

De cijfers voor de museumpas zijn impressionant. Ik ben blij dat een instrument dat tijdens de vorige legislatuur werd ingezet nu toch wel zijn vruchten afwerpt.

U verwees ook naar EventFlanders. Ik ben er absoluut van overtuigd dat EventFlanders een katalysator is. Ik denk gewoon ook – maar dat zal voor de volgende legislatuur zijn – dat we een voldoende evenwicht moeten behouden tussen cultuur en sport. Ik vind dat dat dit jaar zeer goed is gelukt. Maar EventFlanders is een initiatief van de voorgaande regering. We moeten ervoor zorgen dat dat een heel mooie mix tussen de twee kan blijven behouden, en dat EventFlanders daarin de katalysator kan blijven.

Als toemaatje zei u dat het virtueel museum binnenkort wordt gelanceerd. Ik vraag mij af wat binnenkort betekent. Kunt u daar een tipje van de sluier geven?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (cd&v): Minister-president, volgende week heb ik een vraag om uitleg geagendeerd over het digitale ticketingsysteem en de evaluatie daarvan. We zijn daar al regelmatig op teruggekomen. Ik hoorde hier dat daar nu ook al naar gevraagd wordt. Misschien is het best dat we dat volgende week ten gronde kunnen behandelen, naar aanleiding van mijn vraag om uitleg. Voor de rest vind ik het een zeer interessante vraag en antwoord.

Ik was heel blij dat u verwees naar hoe wij daar in Leuven mee te werk zijn gegaan voor het Dieric Bouts Festival. De samenwerking met heel veel organisaties is perfect verlopen, en er waren heel veel bezoekers. Bedankt voor de waardering voor ons festival. Maar ik hoop dus dat we volgende week ten gronde kunnen ingaan op het hele verhaal rond de evaluatie van de digitale ticketing, waar we het al heel vaak over hebben gehad.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dank u wel, mevrouw D'Hose. U zult de eerste versie van het rapport krijgen. Dat wordt verwerkt met onze opmerkingen erbij, en daarna zal dat inderdaad publiek gemaakt worden.

Over de timing van die projecten, denken we vandaag dat de selectie van projecten richting de Vlaamse Regering na de tweede helft van dit jaar zal komen. Ik ben zelf vragende partij om dat vroeger te kunnen doen, maar dat is de timing die ze zelf hebben opgesteld. Hetzelfde geldt voor het Digitaal Podium. De eerste versie is opgeleverd. We zijn nog onze opmerkingen aan het geven. Als die verwerkt zijn, zal dat natuurlijk vrij kunnen komen.

Wat het virtueel museum betreft, kan ik u zeggen dat het op 12 maart wordt gelanceerd. Ik moest van mijn kabinetsmedewerker meegeven dat dat in Dendermonde zal gebeuren, want hij is van Dendermonde. *(Lacht)*

Houd 12 maart dus al vrij in uw agenda.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): We gaan onmiddellijk met stip noteren, mijnheer Meremans, dat we op 12 maart naar Dendermonde afzakken. *(Opmerkingen van Marius Meremans)*

Dank u wel, minister, wij zullen die cijfers over Digitaal Podium opvragen wanneer de eerste rapporten zijn opgeleverd. Alvast bedankt aan u, aan uw administratie en aan uw kabinet voor de inspanningen die hieromtrent worden geleverd. Men ziet toch wel dat die lonen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Meyrem Almaci aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over ondersteuning van lokaal en opkomend muziektalent – 1022 (2023-2024)

Voorzitter: mevrouw Meyrem Almaci

Meyrem Almaci (Groen): Minister, we hebben een hele mooie, fijne week achter de rug, met de Week van de Belgische Muziek, waaronder de Music Industry Awards (MIA's) vielen, en de bekendmaking van de Nieuwe Lichting op Studio Brussel. Dat was indrukwekkend trouwens. Meer dan duizend mensen – of

groepen en muzikanten – hebben zich aangeboden voor die twaalfde jaargang. Dus dat is ontzettend populair. Het was het hoogste aantal ooit.

Het is natuurlijk fijn om zo de eigen muziek te vieren, maar de Belgische muzieksce­ne is veel meer dan de groep die uiteindelijk de finale haalt, de negen finalist­en en de drie die dan uiteindelijk bekroond werden, of diegenen die met de MIA's aan de haal gingen. Het gaat ook over heel veel lokaal muziektalent, mensen die in hun vrije tijd aan muziek doen. Ongeveer 11,5 procent van de Vlamingen maakt muziek in zijn vrije tijd.

En wat blijkt uit nieuwe cijfers van VI.BE? Daaruit blijkt dat zij het jaar na jaar moeilijker krijgen. Collega's, ik heb trouwens op de website van VI.BE opgezocht hoe we het moeten uitspreken, en het is dus gewoon 'vibe'.

Dat er steeds minder podiumkansen zijn voor jong en lokaal talent, is veront­rustend. We moeten dat lokaal talent alle kansen geven om podiumervaring te kunnen opdoen, om te kunnen repeteren, om te kunnen doorgroeien, voor wie dat wenst. "Als muziek een ecosysteem is, dan zijn de lokale podia de humus­laag. Die heb je absoluut nodig als je jaren nadien de muzikale vruchten wilt plukken", aldus VI.BE.

De oorzaak van die slinkende kansen worden door de sector zelf vooral gelegd bij de administratieve last en de financiële kosten. We weten natuurlijk al dat er ook veel druk is op ruimte. Voor kleine en lokale organisaties, bijvoorbeeld jeugdhui­zen, worden die administratieve last en de financiële kosten steeds moeilijker om te dragen, dat weten we ook. Men noemt het het 'regulitis-virus' dat daar heel hard op inbeukt.

Daarbovenop komt de grote ongerustheid omtrent de nieuwe amateurkunsten-vergoeding (AKV), die toch ook heel wat onzekerheid en extra papierwerk met zich zal meebrengen voor deze organisaties.

Vandaar deze vragen, minister. Hoe kijkt u naar de nieuwe cijfers? Ziet u nog andere oorzaken voor deze trend, of bent u het eens met de analyse die vanuit de sector komt? Op welke manier zult u ondersteuning voorzien voor die organisatoren, om onder meer met de nieuwe regelgeving rond amateurkunsten-vergoedingen aan de slag te kunnen gaan? Aan welke beleidsimpulsen denkt u eventueel om opkomend talent te kunnen ondersteunen en de sector dynamisch en vernieuwend te houden, zodat we over een aantal jaar een verdere groei kun­nen optekenen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Hoe kijk ik naar de nieuwe cijfers? Formaat, dat is de ondersteuner van de open jeugdwerkinitiatieven, waaronder jeugdhui­zen, wijst naast de al door u aangehaalde redenen ook op grote lokale verschillen en interpretaties op het vlak van onder andere geluidsnormen, security en brand­veiligheid.

Ook zijn er grote verschillen in hoe de lokale besturen invulling geven aan een lokaal evenementenloket om organisatoren te ondersteunen.

Dan is er uw tweede vraag, op welke manier we ondersteuning zullen voorzien. In het kader van de hervorming van het kunstenaarsstatuut heeft de Federale Regering inderdaad beslist tot een substantiële vermindering van de vergoeding voor prestaties van niet-professionele kunstenaars via die amateurkunsten-vergoeding. Daarnaast verschuift door deze hervorming heel wat verantwoorde­lijkheid naar de organisatoren met bijkomende administratieve verplichtingen, zoals het registreren voor het uitvoeren van de prestatie, een extra vergoeding

van 5 procent zodra er meer dan 500 euro werd uitbetaald aan de artiesten en een verantwoording indien je meer dan honderd vergoedingen per jaar betaalt.

De muzieksector heeft hier al kritiek op geuit en we voerden dit debat hier ook al eens in de commissie naar aanleiding van een vraag van de heer Meremans. De sector vreest – en volgens mij is die vrees meer dan terecht – dat dit zal leiden tot meer zwartwerk bij de vergoeding van beginnende muzikanten en bands, en organisatoren die afhaken.

Ik heb tijdens de besprekingen – want natuurlijk is ook onze input gevraagd – mijn bezorgdheden en vragen over deze hervorming meegegeven aan mijn collega's in de Federale Regering.

Ik deel dus uw bezorgdheden en die van de sector, mevrouw Almaci, maar ik stel voor dat u dat in de eerste plaats meegeeft aan de bevoegde federale collega's.

Via onze diverse steunpunten en de negen koepelorganisaties voor amateurkunsten, zorgen wij er wel voor dat de sector wordt geïnformeerd over de nieuwe voorwaarden voor vergoeding van amateurkunsten. Ze helpen organisatoren en muzikanten om hun weg te vinden in deze nieuwe regelgeving. Binnen onze bevoegdheden doen we dus wat we kunnen.

Daarnaast zie ik, net als de sector zelf, heel wat kansen in het Verenigingsloket dat we enkele dagen geleden hebben gelanceerd. Ik ben ervan overtuigd dat dit platform in de toekomst de administratieve lasten voor onder andere de jeugthuizen en andere verenigingen sterk zal verminderen. Dat is alleszins de ambitie.

Ik kom dan bij de beleidsimpulsen waar we aan denken. Binnen het Kunsten-decreet kunnen individuele kunstenaars een beurs 'opkomend talent' aanvragen. Het gaat daarbij om kunstenaars, ook muzikanten, die aan het begin van hun professionele loopbaan staan en via deze steun een boost kunnen geven aan hun artistieke loopbaan. In de laatste ronde, voor beurzen die starten in de eerste jaarhelft van dit jaar, werden 52 beurzen opkomend talent toegekend voor in totaal 390.000 euro.

De meeste muziekclubs die via het Kunstendecreet worden ondersteund, besteden ook aandacht aan de ondersteuning van jong, beginnend talent. Zo boeken ze heel wat jonge groepen en hosten ze verschillende talentenjachten. Op die manier vormen zij een brug tussen het amateurkunstenlandschap en de professionele kunsten.

Binnen het nieuwe decreet rond de ondersteuning van de amateurkunsten zet ik sterk in op de ondersteuning van talentontwikkeling. De negen koepelorganisaties krijgen via een zesde kernopdracht de opdracht om impulssubsidies te voorzien voor groei en talentontwikkeling. Ze zijn daar momenteel al mee aan de slag en nog in 2024 zullen ze allen een eerste eigen reglement lanceren. De bespreking over deze nieuwe regelgeving voeren we straks bij de bespreking van het ontwerp van decreet.

In uw vraag verwijst u naar de jeugthuizen. Die vallen onder het beleidsveld Jeugd van mijn collega Benjamin Dalle. Ik geef toch graag in grote lijnen mee op welke manier de jeugdsector in dit verhaal een heel belangrijke rol opneemt.

Het nieuwe Jeugddecree, dat dateert van 23 november van vorig jaar, bevat verschillende ondersteuningsinstrumenten. Er zijn subsidies voor geprofessionaliseerde jeugthuizen die onder andere inspelen op de prioriteit 'het stimuleren van artistieke expressie'. Verschillende jeugthuizen zetten deze middelen ook in voor het bieden van podiumkansen aan jong muzikaal talent.

Formaat, het steunpunt voor de jeugdhuizen, wordt erkend en gesubsidieerd als landelijke jeugdwerkvereniging en heeft een breed aanbod aan ondersteuning voor de jeugdhuizen, ook met betrekking tot het thema van deze vraag. Zo is er bijvoorbeeld de website ikorganiseer.be, specifiek ter ondersteuning van jonge organisatoren van muziekevenementen.

Voorts zijn er subsidies voor cultuureducatieve verenigingen. Die verenigingen stimuleren de artistieke creativiteit van de jeugd en leren de jeugd de taal van de kunsten begrijpen en gebruiken. In de overeenkomsten 2022-2025 zijn voor enkele verenigingen expliciet doelstellingen opgenomen omtrent het ondersteunen van onder meer muzikaal getalenteerde jongeren.

Tot slot zijn er subsidies voor experimentele projecten, waaronder ook projecten die inzetten op ontwikkeling en ondersteuning van muziektalent. Dat is dus een hele portefeuille van mogelijkheden, denk ik.

Meyrem Almaci (Groen): Dank u wel, minister-president, voor uw vele antwoorden.

Ik denk dat we een gedeelde bezorgdheid hebben. We merken dat de sector en de jeugdhuizen en de vertegenwoordigers, gezien het grote aandeel van mensen die in hun vrije tijd muziek beoefenen, bezorgd zijn of de huidige situatie optimaal is en over wat we nog verder kunnen doen om ze te optimaliseren. Ik heb uw hele opsomming zo goed en zo kwaad mogelijk proberen te beluisteren – mijn pen heeft het zelfs op een bepaald moment begeven, dus ik heb die van de secretaris moeten nemen.

Ik ben blij dat u verwijst naar de verschillende initiatieven die al genomen zijn, maar ik zit met de vraag of het voldoende is, aangezien de cijfers toch een dalende trend vertonen. Als het gaat over de daling van de administratieve lasten, zegt u dat het echt een bezorgdheid is en dat u daaraan gaat werken en dat daar een aantal zaken in de pijplijn zitten. Ik hoop het echt, want dat is al lang een vraag vanuit de sector, zeker als het gaat om vrijwilligers – als we het hebben over jeugdhuizen, is dat toch ook wel een belangrijk element –, die eigenlijk heel veel moeten kunnen. Dat zijn vaak ook jongeren. Daar moet toch echt wel een tand worden bijgestoken.

Wat uw verwijzing naar het federale betreft, hebben we hier al een debat gehad over de vergoedingsregeling en de mogelijke neveneffecten die die kan hebben. Het komt er nu op aan om in Vlaanderen die regel goed te implementeren. Ik weet dat u overleg hebt gehad met minister Vandenbroucke, maar de vraag is nu wat we in Vlaanderen kunnen doen om de artiesten verder te helpen doorgroeien en verder te kunnen laten professionaliseren. Naast de animositeit tussen de niveaus of tussen de ministers – waar ik me zelfs niet over ga uitspreken – is daar toch wel de vraag of de maatregelen in Vlaanderen op zich voldoende zijn. Formaat klaagt bijvoorbeeld ook over onderfinanciering. Dus ik hoop dat u daar met de minister van Jeugd ook eens een gesprek over kunt hebben, u als minister bevoegd voor sociaal-cultureel werk. Want op die manier kunnen ze natuurlijk ook niet structureel voldoende ondersteunen. Daar heb ik dus misschien toch nog een kleine bijvraag over, minister-president. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Nu, ik wil toch even nuanceren. De nieuwe vergoeding voorziet maximum 70 euro per persoon, maar ook een indexatie van dat maximumbedrag, waardoor dat 77,22 euro wordt. En dan komen er nog 22,06 euro verplaatsingsvergoedingen bij. Dat komt dus neer op 99,28 euro per prestatie. Dat is toch nog altijd een mooi bedrag voor een amateurkunstenprestatie. Die

140 euro is door de Federale Regering geschrapt precies omdat ze concurrentie organiseerde met de laagste barema's in de sector.

Ik denk, minister-president, dat het ook uw verantwoordelijkheid is om ervoor te zorgen dat die eerlijke vergoedingen worden afgedwongen in de praktijk.

En dan is er nog zo'n vaak gehoord verhaal dat die verandering zoveel rompslomp met zich meebrengt. Maar op de website kun je als amateurkunstenaar in twee minuten een eenvoudig profiel aanmaken – via itsme is dat direct gedaan – en dan ben je klaar om die opdrachten te ontvangen. Vroeger moest je om de vijf jaar een dossier aanmaken dat dan nog eens door een commissie moest worden beoordeeld voordat je met een kunstenaarskaart aan de slag kon gaan. Die voorwaarde is gewoon weggefallen. Het registreren als opdrachtgever is ook eenvoudiger geworden. Eigenlijk moet je aan de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid ook toelaten om misbruik sneller vast te stellen. Dus het verhaal is toch wel een pak minder genuanceerd.

Ik hoor vooral in de sector dat er consensus over is dat dit geen slechte regeling is. Dat is met hen ook doorgepraat.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Ja, collega's, eerst en vooral is er wat u zelf ook zei, mevrouw Segers: cijfers zijn cijfers. Het was vroeger 146 euro, dacht ik. Nu is het 70 euro, en dan nog 20 euro verplaatsingskosten. Wat zal dat betekenen? Dat kost meer aan de organisatoren. Wat gaan die doen? Ze zullen het 'zwart' regelen. Dat zal de realiteit op het terrein zijn. Of je moet aan die kleine groepjes zeggen dat ze zich moeten omvormen tot vzw. Dat betekent boekhouding, oprichting ... Dat zijn nog eens bijkomende kosten. Met andere woorden: de regeling die de heer Vandenbroucke heeft uitgedokterd, zal alleszins niet ten goede komen aan de talloze amateurkunstengroepjes, of die kleinere groepjes die overal in Vlaanderen opduiken op kermissen en braderieën, op kleinere festivalletjes enzoverder.

Goed, ik hoop dat men dat toch gaat herbekijken. Men zegt dat Cultuur een Vlaamse bevoegdheid is, maar in die zaken geldt dat weer niet. Laat ons hopen dat men het licht ziet en dat men er in de toekomst in slaagt om dergelijke zaken naar Vlaanderen over te hevelen.

We hebben kennis genomen van het rapport van VI.BE met de terechte verzuchtingen. Dat klopt. Wat VI.BE daar aanhaalt, verwijst ook een beetje naar lokale besturen en hoe lokale besturen daarmee aan de slag kunnen gaan. Ik geloof dat er meerdere aspecten zijn, aspecten van podia, van podiumkansen en dergelijke. Ik geloof ook dat de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS'en) daar een rol in te spelen hebben. Hoe kunnen ze cultuurspreiding, of wat dan ook, regionaal promoten en kijken of er een nood is in hun regio en wat ze daaraan kunnen doen, in samenwerking met de lokale besturen?

Maar het is veel meer dan dat. Bij de federale regelgeving komen ook nog de zeer strenge eisen inzake luchtkwaliteit die postcorona zijn ingevoerd. Dat geeft ook een financiële druk op lokale huizen en op kleinere lokale zalen en kleinere cultuurhuizen. Het nieuwe federale vennootschapsrecht brengt ook heel wat planlast mee, vooral voor vzw's. Die moeten zich dan weer omvormen tot feitelijke verenigingen, wat juridisch veel minder bescherming biedt, maar bon. Er is, met andere woorden, toch wel wat werk op de plank, maar niet alles kan Vlaams geregeld worden. Het is federaal geregeld, en volgens mij niet goed geregeld.

Ik begrijp de bekommernissen van VI.BE en ik deel die voor een stuk. Aan het federale luik kunnen we niet veel doen, tenzij 'van onze oren maken' en die

bekommernissen weergeven en hopen dat men het licht ziet en dat het op termijn naar Vlaanderen komt. Ondertussen, denk ik, moeten de lokale besturen kijken hoe ze daarmee omgaan. Zij moeten daarin ondersteund worden door die IGS'en, die gaan kijken waaraan nood is en waar ze op het terrein mensen kunnen assisteren.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Louter voor het verslag, en zodat de woorden van mevrouw Segers niet verkeerd zouden geïnterpreteerd worden: ik denk dat u gepleit hebt om meer nuance in de zaak te brengen, en u zei minder nuance. Ik wil u dus even bijstaan door te zeggen dat er meer nuance in moet worden gebracht. Dat is louter voor het verslag, en uit collegialiteit. *(Opmerkingen van Katia Segers)*

Wat Formaat betreft, denk ik dat u dat aan minister Dalle moet voorleggen. Wat VI.BE betreft, zal VI.BE ook een initiatief nemen om meer nieuwe lokale initiatieven te stimuleren. VI.BE zal daar dus wel zijn verantwoordelijkheid in nemen. Wat de subsidie van Formaat betreft, stel ik voor dat u dat bij mijn collega-minister Dalle bekijkt, want ik heb daar zelf op dit moment geen informatie over.

Meyrem Almaci (Groen): Dank u wel, minister, ik wilde het dus hebben over de ondersteuning van lokaal en opkomend muzikalent. Ik vind het wel jammer – ondanks het feit dat we in een constructieve geest zitten – dat het een stukje bashen van niveau naar niveau wordt. Er was zwartwerk, en dat is nu aangepakt door digitalisering. Er is duidelijkheid over wie er gebruik maakt van het systeem. De regeling werd ook gebruikt in verschillende sectoren die niks met artistieke prestaties te maken hebben. Daar is nu wel duidelijkheid in gekomen. Kan alles beter? Uiteraard, en laat ons dan verder debatteren over hoe het beter kan na een evaluatieperiode.

Maar – en dat is hetgeen ik wil zeggen – het is mij opgevallen, mijnheer Meremans, dat u de verdediging op zich nam voor de feitelijke verenigingen, die inderdaad 50 procent van het veld opnamen, en waar Vlaanderen vroeger wel een bepaalde rol voor speelde. Die zijn nu totaal bij het lokale niveau geduwd. Bij gebrek aan middelen zal dat niveau elke keer een afweging maken die financieel is, en dus of men daar wel of niet nog in kan investeren. Ik hoop dat we straks in het debat over het ontwerp van decreet die gedachte vasthouden. Dat is een van de kerndiscussies die we hebben naar aanleiding van het ontwerp van decreet. We hebben die vorige week ook gehad naar aanleiding van het ontwerp van decreet over bovenlokale kunstwerking.

Mijn vraag was ingegeven door het feit dat vanuit VI.BE aangegeven werd dat heel wat kleinere organisatoren de situatie nu, qua paperassen en gebrek aan ruimte, niet meer kunnen dragen. Dat is wel degelijk een Vlaamse bevoegdheid. Die implementatie is wel degelijk een Vlaamse bevoegdheid. Mijn zorg is een beetje dat die kleinste organisaties tussen wal en schip gaan vallen. Bovenlokaal is er niks en het lokale is losgelaten. Daar zit natuurlijk die gap.

Ik wil afsluiten met de vaststelling dat zoveel mensen muziek maken in hun vrije tijd, en dat voor die twaalfde editie van De Nieuwe Lichting meer dan duizend kandidaten waren. Er leeft dus echt heel veel, en het zou jammer zijn dat die mensen minder podiumkansen zouden krijgen in de toekomst door een gebrek aan ruimte en te veel paperassen. Het is dus eigenlijk een oproep om te kijken hoe we het allemaal samen beter kunnen doen, eerder dan een institutioneel debat. Ik denk dat dat de boodschap is, zeker gezien de context die er bovenlokaal en lokaal is ontstaan door de nieuwe besluitvorming.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.